

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท กริไทย จำกัด กับพวก ซึ่งเป็นผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๒๗๑๓/๒๕๕๒ ขอให้พิจารณาคดีเกี่ยวกับตัวสัญญาใช้เงิน และค้ำประกัน โดยขอให้ผู้ร้องร่วมกันชำระหนี้ให้โจทก์ เป็นเงิน ๔๕,๓๓๑,๕๐๖.๘๕ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ ๒๑ ต่อปี

ผู้ร้องยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรของฝ่ายบริหารมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยและข้อปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลด ที่บริษัทเงินทุนเรียกเก็บจากผู้กู้ยืมเงินได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เท่านั้น มิได้บัญญัติกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องขอความเห็นจากองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริโภคก่อนกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง โจทก์อ้างอำนาจตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นข้ออ้างในการคิดอัตราดอกเบี้ยกับผู้ร้อง จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ร้องเห็นว่า การที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้จะวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินคดีนี้จำเป็นต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาประกอบการพิจารณาพิพากษาในประเด็นแห่งคดีและเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้รื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย

บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) โจทก์ ยื่นคำร้องแถลงคัดค้านว่า การยื่นคำร้องของผู้ร้องดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อประวิงคดีให้ล่าช้า เพราะประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและส่วนลด และประกาศของโจทก์ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ที่จะวินิจฉัยได้

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้เห็นว่า ประเด็นที่ว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่ ยังมีคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญ จึงส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้องในประเด็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ “ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายได้ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน
- (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้
- (๓) ค่าบริการที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้
- (๔) ผลประโยชน์ที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้จากการให้เช่าซื้อ
- (๕) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่บริษัทเงินทุนต้องเรียก

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดที่อาจกำหนดเป็นเงินได้ที่บุคคลใดได้รับจากบริษัทเงินทุน หรือพนักงาน หรือลูกจ้าง ของบริษัทเงินทุนนั้น เนื่องจากการที่บริษัทเงินทุนกู้ยืมเงิน หรือรับเงิน หรือที่บริษัทเงินทุน หรือพนักงาน หรือลูกจ้าง ของบริษัทเงินทุนนั้นได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้นของ บริษัทเงินทุน ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดค่าบริการ หรือผลประโยชน์ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการตาม (๓) ไม่ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุน อาจเรียกได้ตาม (๒)

การกำหนดตามมาตรา นี้ จะกำหนดตามประเภทธุรกิจเงินทุนหรือตามประเภทการกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชนหรือประเภทกิจการที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียก หรือจะกำหนดวิธีการคำนวณและระยะเวลาการจ่ายหรือระยะเวลาเรียกเก็บได้”

ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็น ผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมาย ตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นใน การตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค” หมายความว่า รัฐธรรมนูญได้วางหลักทั่วไปในเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภคไว้ แต่จะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ด้วย ว่ากฎหมายดังกล่าวต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระ ซึ่งมีตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นและ ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้วย แต่ปรากฏว่ารัฐสภายังไม่ได้ตรา กฎหมายดังกล่าวออกมาใช้บังคับจึงยังไม่มีองค์การอิสระซึ่งมีผู้แทนผู้บริโภคเป็นองค์ประกอบ ส่วนพระราช บัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ เป็นกฎหมายซึ่งบัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติซึ่งให้อำนาจธนาคาร แห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติ เกี่ยวกับเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้ รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้บัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะผู้บริโภค จึงไม่จำเป็นต้องมีผู้แทนผู้บริโภคเป็นองค์ประกอบ เพื่อให้ความเห็นและให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ดังนั้น มาตรา ๓๐ แห่งพระราช บัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และ ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ